

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล และประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี

1.1.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยทำการศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์การนิเทศทางการพยาบาล โดยการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) กับกลุ่มผู้นิเทศ จำนวน 8 คน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลในโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์โดยการศึกษาตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่ม จัดทำเป็นร่างรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล และจัดประชุมอบรมเสริมความรู้เกี่ยวกับการนิเทศ ระดมความคิดเห็น อภิปรายร่างรูปแบบและสรุป ได้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลสำหรับผู้นิเทศโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการนิเทศแบบเคลียร์ (CLEAR supervision model)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล ดำเนินการวิจัยดังนี้

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในกองการพยาบาลโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จำนวน 55 คน ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ ผู้นิเทศทางการพยาบาล จำนวน 14 คน และผู้รับการนิเทศจำนวน 41 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการเตรียมการ และการพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โดยการศึกษาและวิเคราะห์สภาพการณ์การนิเทศทางการพยาบาล ด้วยการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) และการประชุมอบรมเสริมความรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้นิเทศทางการพยาบาล ได้แก่หัวหน้าหอผู้ป่วย จำนวน 8 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) 2) ขั้นตอนทดลองใช้ และประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้นิเทศทางการพยาบาล ได้แก่หัวหน้าหอผู้ป่วย จำนวน 8 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) และสมัครใจเข้าร่วมการใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลและผู้รับการนิเทศ ได้แก่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยจำนวน 23 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1) แบบสำรวจสภาพการณ์การนิเทศทางการพยาบาล ใช้ในการสนทนากลุ่ม ลักษณะคำถาม เป็นแบบปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

2) แบบทดสอบความรู้การนิเทศทางการพยาบาลของผู้นิเทศเป็นแบบปรนัยมี 4 ตัวเลือกตอบถูกได้ 1 ตอบผิดได้ 0 จำนวน 16 ข้อ คะแนนเต็ม 16 คะแนน (pre-test/post-test)

3) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ (pre-test/post-test)

4) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ (pre-test/post-test)

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการนิเทศแบบเคลียร์ (CLEAR supervision model) ประกอบด้วย

- 1) แผนการสอน เรื่อง การนิเทศทางการพยาบาลสำหรับผู้นิเทศ
- 2) คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลสำหรับผู้นิเทศ
- 3) แบบทดสอบความรู้เรื่อง การนิเทศทางการพยาบาลของผู้นิเทศ
- 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น

5) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น

1.2.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแบบทดสอบความรู้ได้ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 1 ทุกข้อ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (content validity index: CVI) เท่ากับ 1.00 ทั้ง 2 ชุด และตรวจสอบหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ได้ค่าความเที่ยงของแบบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เท่ากับ 0.96 และ 0.90 ตามลำดับ

1.2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลสภาพการณ์การนิเทศทางการพยาบาล ผู้วิจัยเก็บข้อมูล จากการสนทนากลุ่ม (focus group) กับผู้นิเทศจำนวน 8 คนที่เป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยและสมัครใจเข้าร่วมการสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยเป็น moderator และผู้วิจัยได้จัดเตรียมผู้บันทึก 1 คน ผู้ช่วยเหลือ 1 คน พร้อมกับชี้แจงหลักการและแนวทางการสนทนากลุ่มให้เข้าใจก่อนการสนทนากลุ่ม

2) ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการนิเทศทางการพยาบาลของผู้นิเทศทางการพยาบาล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลก่อนและหลังการอบรมเสริมความรู้เรื่องการนิเทศทางการพยาบาลกับผู้นิเทศจำนวน 8 คน โดยใช้แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการนิเทศทางการพยาบาลของผู้นิเทศ

3) ข้อมูลความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลก่อนและหลังใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นกับผู้นิเทศจำนวน 8 คนโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล

4) ข้อมูลความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลก่อนและหลังใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นกับผู้รับการนิเทศจำนวน 23 คนโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล

1.2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบบสำรวจสภาพการณ์การนิเทศการพยาบาลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปตามประเด็นการสนทนากลุ่ม (focus group) แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการนิเทศทางการพยาบาลและแบบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โดยใช้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ใช้สถิติ Wilcoxon match pair signed - ranks test ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้

1.3.1 ผลการศึกษาศภาพการณ์การนิเทศทางการพยาบาล โดยการสนทนากลุ่ม ผลการศึกษารูปเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1) การนิเทศทางการพยาบาลในปัจจุบัน พบว่า ไม่มีรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่ชัดเจน ในแต่ละหน่วยงานไม่เหมือนกัน การนิเทศทางการพยาบาลจะเกิดขึ้นเมื่อพบปัญหา มีรายงานอุบัติการณ์ หรือผู้ป่วยมีปัญหาที่ไม่เคยพบมาก่อนโดยส่วนใหญ่จะนิเทศหลังรับ-ส่ง เวรช่วงเช้า กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ใช้ คือ การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล (nursing conference) การให้การปรึกษาแนะนำ (counseling) และการแก้ปัญหา (problem - solving)

2) ปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศทางการพยาบาล พบว่า ผู้นิเทศขาดความรู้ และทักษะในการนิเทศทางการพยาบาล ขาดการวางแผนการนิเทศทางการพยาบาล และการสื่อสารในเรื่องต่างๆล่าช้า ไม่ชัดเจนทั่วถึงทำให้เข้าใจไม่ตรงกัน การนิเทศไม่ครอบคลุม ขาดความมั่นใจ ผู้รับการนิเทศไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศจึงให้ความสนใจน้อยภาระงานมากอัตรากำลังมีจำกัดไม่เหมาะสมกับภาระงานผู้รับการนิเทศมีความกังวลใจว่า ถ้ามารับการนิเทศจะทำให้งานเสร็จช้าลงไม่ทันเวลา และผู้รับการนิเทศเข้าเวรถี่เกินไปเนื่องจากอัตรากำลังไม่เพียงพอจนเกิดความเหนื่อยล้า เบื่อหน่าย และทัศนคติไม่ดีต่อการนิเทศทางการพยาบาล

3) ปัจจัยส่งเสริมให้การนิเทศการพยาบาลมีประสิทธิภาพ แบ่งเป็น 3 ด้านคือ

(1) ด้านบุคลากร ผู้นิเทศควรมีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศทางการพยาบาล และเรื่องที่จะนิเทศเป็นอย่างดี ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีทัศนคติที่ดี มุ่งมั่นตั้งใจและรับผิดชอบ และมีทักษะในการปฏิบัติงาน

(2) ด้านระบบงานที่ดี มีการตั้งเป้าหมายร่วมกัน การวางแผน การสำรวจ ประเมินความต้องการและระบุประเด็นการนิเทศ มีการใช้สารสนเทศและอุปกรณ์เครื่องมือให้เกิดประโยชน์สูงสุด การสื่อสารถูกต้อง รวดเร็ว มีการติดตามประเมินผล ค้นหาสาเหตุ แนวทางแก้ไข และป้องกัน รวมทั้งสะท้อนกลับข้อมูลเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป

(3) นโยบายจากผู้บริหารการพยาบาลในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศทางการพยาบาลอย่างชัดเจน

4) รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่ต้องการ พบว่า ผู้นิเทศทางการพยาบาลมีความต้องการพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล รูปแบบที่ต้องการคือ

(1) มีกรอบการนิเทศที่ชัดเจนมีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์วางแผนงาน ปฏิบัติตามแผนงาน ประเมินผลและวิเคราะห์ผลลัพธ์สะท้อนกลับข้อมูลเพื่อพัฒนาต่อไป

(2) มีการสื่อสารนโยบายการนิเทศการพยาบาลที่ชัดเจนทั่วถึงสร้างความเข้าใจกับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

(3) บรรยายการนิเทศที่ดีมีสัมพันธภาพแบบกัลยาณมิตร

1.3.2 ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศการพยาบาล

1) การพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์พบว่า ได้แผนการนิเทศทางการพยาบาลสำหรับผู้นิเทศได้แบบบันทึกการนิเทศทางการพยาบาลสำหรับผู้นิเทศ และได้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมผู้นิเทศทางการพยาบาลโดยการประชุมอบรมเสริมความรู้การจัดเวลาในการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดข้อตกลงของการนิเทศ (Contract) เป็นการสร้างสัมพันธภาพ และความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เกี่ยวกับ 1) ผลลัพธ์ที่ผู้นิเทศผู้รับการนิเทศและผู้รับบริการต้องการ 2) วิธีการและกระบวนการนิเทศที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) กฎระเบียบและบทบาทของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 3 การรับฟังปัญหาและการกำหนดหัวข้อการนิเทศ (Listen) เป็นการรับฟังโดยผู้นิเทศ เพื่อ 1) ทราบความต้องการของผู้รับการนิเทศ 2) ช่วยให้ผู้รับการนิเทศเข้าใจตนเองและผู้รับบริการ 3) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นปรับแนวคิด 4) กำหนดหัวข้อการนิเทศร่วมกันระบุเป้าหมาย และกำหนดวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 4 การสำรวจทำความเข้าใจปัญหาและวางแผนการนิเทศ (Explore) เป็นการสำรวจสถานการณ์และทำความเข้าใจกับปัญหาโดยการตั้งคำถามและสะท้อนกลับ เพื่อ 1) ตระหนักถึงงานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 2) สร้างทางเลือกที่แตกต่างและวางแผนการนิเทศอย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติการนิเทศ (Action) เป็นการปฏิบัติการนิเทศตามทางเลือกที่ผู้รับการนิเทศต้องการ 1) ดำเนินการสิ่งที่สำคัญก่อน และตระหนักในวัตถุประสงค์ 2) การดำเนินการที่เหมาะสมของการนิเทศ 3) เลือกปฏิบัติการนิเทศตามกิจกรรมการนิเทศ 7 กิจกรรมที่กำหนดอย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 6 การทบทวนและสะท้อนกลับข้อมูล (Review) เป็นการทบทวน การปฏิบัติการนิเทศโดยผู้นิเทศกระตุ้นให้ผู้รับการนิเทศให้ข้อมูลสะท้อนกลับเกี่ยวกับ 1) กระบวนการนิเทศ ปัญหาอุปสรรค สิ่งที่ต้องการปรับเปลี่ยน 2) การวางแผนการนิเทศในอนาคต ร่วมกัน

1.3.3 ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล

โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์

1) คะแนนความคิดเห็นและเปรียบเทียบคะแนนความคิดเห็นของผู้นิเทศ เกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบการ นิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น จำแนก เป็นรายด้าน และรายข้อ ได้ผลดังนี้

(1) เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนความคิดเห็นของ ผู้นิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบ การนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น เป็นรายด้าน พบว่าด้านความรู้ความสามารถของผู้นิเทศ ด้าน การปฏิบัติงานมีความถูกต้อง ด้านการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด และด้านความพึงพอใจ ของผู้นิเทศ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05(p<.05)$ โดยหลังทดลองมีค่าเฉลี่ย อันดับที่คะแนนความคิดเห็นเพิ่มขึ้นทุกด้าน

(2) เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนความคิดเห็นของ ผู้นิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบ การนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น เป็นรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ $.05 (p<.05)$ ทุกข้อยกเว้น ข้อ 9 การบอกความคาดหวังร่วมกันกับผู้รับการนิเทศ ในด้านการ ปฏิบัติงานถูกต้อง และข้อ 17 การประชุมปรึกษาทางการพยาบาลในด้านการปฏิบัติงานบรรลุ เป้าหมายที่กำหนดไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$

2) คะแนนความคิดเห็น และเปรียบเทียบคะแนนความคิดเห็นของผู้รับการ นิเทศ เกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบ การนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ ได้ผลดังนี้

(1) เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนความคิดเห็นของ ผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลก่อนและหลังทดลองใช้ รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น เป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ $.05 (p<.05)$ ทุกด้าน โดยหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนความคิดเห็นเพิ่มขึ้น ทุกด้าน

(2) เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น เป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) ทุกข้อ โดยหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนความคิดเห็นเพิ่มขึ้นทุกข้อ

2. อภิปรายผล

จากผลสรุปการพัฒนา รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

2.1 รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี พัฒนาขึ้นจากการศึกษาดำรง เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และการประยุกต์ใช้รูปแบบการนิเทศแบบเคลียร์ (CLEAR supervision model) ซึ่งรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นเหมาะสมกับความต้องการของผู้นิเทศ คือมีการกำหนดข้อตกลง มีการตั้งเป้าหมาย มีการวางแผน มีการสำรวจประเด็นความต้องการและระบุหัวข้อการนิเทศทางการพยาบาลให้ชัดเจนก่อนทำการนิเทศทางการพยาบาล มีการกำหนดระยะเวลาที่จะทำการนิเทศทางการพยาบาลร่วมกับผู้รับการนิเทศ มีการปฏิบัติตามแผนและสามารถแก้ปัญหาในงานของผู้รับการนิเทศได้ เมื่อผู้นิเทศนำไปทดลองใช้ในหน่วยงาน ผู้วิจัยได้ติดตามหลังการทดลองใช้พบว่าผู้นิเทศได้ประโยชน์คือมีความรู้ มีความมั่นใจในการนิเทศทางการพยาบาล มีการนำมาตรฐานการพยาบาลมาใช้ในการนิเทศทางการพยาบาล จากคะแนนความคิดเห็นของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แสดงว่ารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้

2.2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลตามความคิดเห็นของผู้นิเทศ จากการวิจัยพบว่า ในการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น จำแนกเป็นรายด้านจำนวน 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น ก่อนและหลังทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) ทุกด้าน แสดงว่ารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นนี้ส่งผลให้ประสิทธิภาพการนิเทศทางการพยาบาลของผู้นิเทศเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาในด้านความรู้ความสามารถของผู้นิเทศหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยอันดับที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($p < .05$) อธิบายได้ว่า หลังการอบรมเสริมความรู้ทำให้ผู้นิเทศมีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศเพิ่มขึ้นและผู้วิจัยได้มีการติดตาม ชี้แนะ และให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้รูปแบบนิเทศการพยาบาลและกิจกรรมการนิเทศทางการพยาบาล เมื่อผู้นิเทศมีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศทางการพยาบาลและมีความสามารถในการใช้รูปแบบการนิเทศการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นได้อย่างถูกต้องแล้วทำให้ค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนความคิดเห็นของผู้นิเทศเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ อดาวัน ชมศิริ (2554) ซึ่งศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศการพยาบาลในคลินิกของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชกุฉินารายณ์ พบว่าหลังการทดลองมีค่าคะแนนความรู้เฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการปฏิบัติงานมีความถูกต้องค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ($p < .05$) อธิบายได้ว่าหลังทดลองใช้รูปแบบการนิเทศการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นทำให้ผู้นิเทศสามารถนิเทศการพยาบาลได้อย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น และจากการที่ผู้วิจัยได้ติดตามการใช้รูปแบบการนิเทศการพยาบาลพบว่า ผู้นิเทศมีการนำมาตรฐานการพยาบาล มาใช้ในการนิเทศตามรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น ทำให้ผู้นิเทศมีความมั่นใจในเรื่องที่ทำการนิเทศและการปฏิบัติงานมีความถูกต้องมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ มยุรี ประคำทอง (2554) ซึ่งศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศของผู้ตรวจการพยาบาลนอกเวลาราชการ โรงพยาบาลมหาสารคาม พบว่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติการนิเทศหลังการพัฒนารูปแบบสูงกว่าก่อนพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด หลังทดลองค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 อธิบายได้ว่า หลังทดลองใช้รูปแบบการนิเทศการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นทำให้ผู้นิเทศสามารถทำการนิเทศการให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติงานเกิดผลลัพธ์ตามที่กำหนด โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศร่วมกับผู้รับการนิเทศ กำหนดปัญหาหรือหัวข้อการนิเทศ การวางแผน ทำการนิเทศ และประเมินผล ซึ่งผลลัพธ์เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ถือได้ว่าการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับ สุพิศ กิตติรัชดาและวารี วัฒนปัญญพล (2551:25) กล่าวว่า เป้าหมายของการนิเทศทางการพยาบาลคือเพื่อปรับปรุงการพยาบาลหรือการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นส่งเสริมบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มพูนทักษะในการปรับปรุงวิธีปฏิบัติงาน ด้านความพึงพอใจของผู้นิเทศหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยอันดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) สอดคล้องกับการศึกษาของ ญาณนิรัตน์ไพศาลกิจ (2554) ซึ่งศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศทางการพยาบาล โรงพยาบาลเชิงคำ จังหวัดพะเยา พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้นิเทศทางการพยาบาลหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการแพทย์ที่พัฒนาขึ้น เป็นรายข้อพบว่า หลังทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) ทุกข้อ ยกเว้น การบอกความคาดหวังร่วมกันกับผู้รับการนิเทศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่า การบอกความคาดหวังร่วมกันกับผู้รับการนิเทศนั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมและรับรู้ความคาดหวังของการนิเทศ ก่อนทดลองผู้นิเทศทางการแพทย์ได้ทำการนิเทศได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้ในรูปแบบการนิเทศทางการแพทย์ที่พัฒนาขึ้น ค่าคะแนนจึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = -1.930$ $p = .054$) และการประชุมปรึกษาทางการแพทย์ อธิบายได้ว่า การประชุมปรึกษาทางการแพทย์ เป็นการประชุมร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกันในการวางแผนแก้ไขปัญหาหรือแนวทางปฏิบัติต่อผู้ป่วย แต่ละรายมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาทางการแพทย์แก่ผู้ป่วยโดยการเรียนรู้แนวทางในการค้นหาความต้องการของผู้ป่วยและการช่วยเหลือให้ผู้ป่วยแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้ป่วยมีประสบการณ์น้อยได้เข้าใจอาการและอาการแสดง พฤติกรรม การดูแลรักษาผู้ป่วยเฉพาะบุคคล เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติ และผู้นิเทศทางการแพทย์ได้ใช้กิจกรรมนี้อยู่ก่อนทดลองใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้ในรูปแบบการนิเทศทางการแพทย์ที่พัฒนาขึ้น ดังนั้น หลังทดลองค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนจึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = -1.406$ $p = .160$)

2.3 ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการแพทย์ตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ

จากการวิจัยพบว่า ในการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยอันดับที่คะแนนความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น จำแนกเป็นรายด้าน จำนวน 4 ด้าน ก่อนและหลังทดลอง ค่าคะแนนความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการแพทย์ หลังทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($p < .05$) ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการแพทย์ แสดงว่ารูปแบบการนิเทศทางการแพทย์ที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศเพิ่มขึ้น

ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการแพทย์ที่พัฒนาขึ้นก่อนและหลังทดลองจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยอันดับที่ของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศทางการแพทย์ที่พัฒนาขึ้น หลังการทดลอง เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$) ทุกข้อ อธิบายได้ว่ารูปแบบการนิเทศทางการแพทย์ที่พัฒนาขึ้น โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการนิเทศ

แบบเคลียร์ (CLEAR supervision model) ของ Peter Hawkins and Robin Shohet (2006) ซึ่งเป็นรูปแบบที่เน้นการสร้างความเข้าใจร่วมกันในการกำหนดข้อตกลงในการนิเทศ การรับฟังความต้องการของผู้รับการนิเทศ การสะท้อนกลับ การวางแผนการนิเทศและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการแก้ปัญหา และการพัฒนา เมื่อผู้นิเทศนำไปใช้เทคนิคทางการพยาบาลในหน่วยงานกับผู้รับการนิเทศตามขั้นตอนของรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น โดยผู้รับการนิเทศได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การสร้างความเข้าใจ การมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นและวางแผนการนิเทศร่วมกัน ย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศการพยาบาลสูงขึ้นและเกิดความพึงพอใจทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 รูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถนำไปใช้ในหน่วยงานบริการพยาบาลอื่นๆ ได้ โดยปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์บริบทของหน่วยงาน

3.1.2 ผู้บริหารการพยาบาล ผู้บริหารการพยาบาลควรมีการวางระบบการนิเทศทางการพยาบาล มีการนำรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลไปใช้ในการเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้นิเทศ และพัฒนาสมรรถนะของผู้นิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการนิเทศทางการพยาบาลก่อนนำรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลไปใช้

3.1.3 พยาบาลวิชาชีพทุกคน ควรจะนำรูปแบบการนิเทศทางการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นไปใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล และมีการกำหนดวงรอบการติดตามประเมินผลเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาหรือสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศการพยาบาลเนื่องจากทัศนคติอาจมีผลต่อการนิเทศที่มีประสิทธิภาพได้

3.2.2 ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารการพยาบาลด้านการเป็นผู้นิเทศทางการพยาบาล

3.2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการพยาบาลของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

3.2.4 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานการนิเทศให้แต่ละหน่วยงานมี
มาตรฐานเท่าเทียมกัน

3.2.5 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาผู้นิเทศโดยระบบพี่เลี้ยง

